

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

Folketinget
Miljøudvalget
Chr. Borg
1240 København

MODTAGET

10 MRS. 2006

13 45

Den Centrale Indlevering

J.nr.: Social og miljø JLL/bs

9. marts 2006

I Drivhuset en ny bog om Enerkipolitik

Hermed fremsendes til din orientering bogen "I drivhuset", som et bredt udvalg af personer og organisationer, som vi mener, har en interesse for energipolitikken i Danmark på fredag, vil modtage med posten.

Vi vedlægger også pressemeddelelsen, som er udsendt samtidig.

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at henvende dig til Forbundssekretær Ulla Sørensen eller til undertegnede.

Venlig hilsen

Jesper Lund-Larsen
Miljø- og arbejdsmiljøkonsulent

Tlf. 88 92 10 12
Mobil 21 45 74 32
e-mail social.miljoe.ps@3f.dk

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

Kampmannsgade 4
DK-1790 København V
tlf. +45 70 300 300
fax +45 70 300 301
e-mail: 3f@3f.dk
www.3f.dk

Pressemeddelelse

Den 7. marts 2006

I Drivhuset - Fortællinger om naturens energi og samfundets energikrise

3F har udgivet debatbogen "I drivhuset", der tager et vigtigt samfundsmæssigt emne op, nemlig den fremtidige energiforsyning.

Udgangspunktet er udsigterne til en fremtidig energikrise, hvis der ikke sædles om og påbegyndes en ændring i energiforsyningssystemet.

Problemet, som forfatterne til denne debatbog ser det, og som mange forskere på området er enige i er, at den økonomiske vækst er så afhængig af olie, at olieproduktionen ikke kan holde trit med efterspørgslen.

Hvis dette er rigtigt – og det tyder alt på det er – så er den billige olies tid ved at være forbi.

Bogen opstiller tre forskellige scenarier – som ikke er forudsigelser – men som under forskellige antagelser om prisen på olie, illustrerer tre forskellige udviklings- og investeringsforløb for opbygning af nye energisystemer.

Bogen forklarer desuden, hvad energi egentlig er for noget, ligesom vi kan læse noget om fysikkens grundbegreber.

Bogen er tænkt som en debatbog, der skal skabe debat om et problem, som vi ikke hører så meget om.

Samtidig kan "I drivhuset" ses som et supplement til bøgerne "Miljø, energi og beskæftigelse" som 3F udgav i oktober 2005.

Yderlige spørgsmål skal rettes til forbundssekretær Ulla Sørensen mobil 21 41 94 19

Venlig hilsen

Jesper Nielsen
Informationsmedarbejder

Tlf. 88 92 05 14
Mobil 21 93 59 86
e-mail j.nielsen@3f.dk

I DRIVHUSET

Fortællinger om naturens energi
og samfundets energikrise

PASSIVITET ER IKKE EN VALGMULIGHED

Af Klaus Illum
i samarbejde med David Gibson

I DRIVHUSET

Fortællinger om naturens energi
og samfundets energikrise

Af Klaus Illum
i samarbejde med David Gibson

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

**I DRIVHUSET - Fortællinger om naturens energi
og samfundets energikrise**

Forfatter: Klaus Illum

Copyright 2006:
Fagligt Fælles Forbund
Klaus Illum

Udgivet af:
3F - Fagligt Fælles Forbund
Kampmannsgade 4
1790 København V
Februar 2006

Tryk: Svendborg Tryk
Antal: 1500 stk.
Tryk på FSC-papir
ISBN 87-89895-91-6

Layout: Lars Thomsen

Forsidetegning og illustrationer:
Palle Schmidt
Tegnestuen Gimle
Nørrebrogade 55 A 2.sal
2200 København N

David Gibson
Konsulent i den offentlige gruppe i 3F.

Klaus Illum
Civilingeniør, lic.techn.,
og docent (emeritus) i energiplantægning og
energisystemanalyse.

3F's FORORD

Denne debatbog tager et vigtigt samfundsmæssigt emne op, nemlig den fremtidige energiforsyning. Udgangspunktet er udsigterne til en fremtidig energikrise, hvis der ikke sadles om i energipolitikken ved at påbegynde en langsigtet planlægning af ændringer i energiforsyningssystemet. Problemet, som forfatterne til denne debatbog ser det, og som mange forskere på området er enige i, er at den økonomiske vækst er så afhængig af olie, at olieproduktionen ikke kan holde trit med efterspørgslen. Hvis dette er rigtigt – og det tyder alt på at det er – så vil priserne på olie stige yderligere, selv om prisen i oktober 2005 er kommet op på mere end 60 dollar pr. tønde. Hvor meget og hvornår kan man kun gætte på. Men den billige olies tid vil være forbi.

Flere og flere lande efterspørger olie som drivmiddel i den økonomiske udvikling i takt med integrationen i den globaliserede økonomi. Verdens to folkerigste nationer, Kina og Indien, har opnået en sådan vægt i den internationale økonomi, at deres efterspørgsel efter olie, for at holde de – især i Kina – meget høje vækstrater oppe, påvirker verdensmarkedsprisen på olie.

Det er interessant, at også de store olieselskaber råber vagt i gevær. Således indrykkede olieselskabet Chevron en annonce i The Economist 13. – 19. august 2005 med overskriften "Verden forbruger to tønder olie for hver

tønde der bliver fundet. Er det noget du skulle bekymre dig om?" Det mener Chevron at det er. Som der anføres i annoncen, "Passivitet er ikke en valgmulighed", Det formuleres i bogen på denne måde (side 134):

"I virkeligheden drejer det sig om at tage bestik af situationen og udstikke en strategi, der på en økonomisk fornuftig måde kan formindske risikoen for, at grundlaget for samfundsøkonomien bliver undermineret".

Derfor er der i bogen opstillet tre forskellige scenarier – som ikke er forudsigelser – som under forskellige antagelser om prisen på olie, illustrerer tre forskellige udviklings- og investeringsforløb for opbygningen af nye energisystemer.

Bogen indeholder meget andet, blandt andet forklares hvad energi egentlig er for noget. Vi kan læse om nogle af fysikkens grundbegreber, men da bogen er skrevet på en sådan måde, at kapitlerne kan læses hver for sig, så kan man begynde med de kapitler, der først fanger ens interesse.

Som sagt er dette en debatbog. Når 3F støtter udgivelsen, er det for at skabe debat om et problem, som vi ikke hører så meget om. De fremførte synspunkter er alene forfatternes, og derfor ikke nødvendigvis udtryk for 3F's holdninger.

Poul Erik Skov Christensen
Forbundsformand, 3F

Ulla Sørensen
Forbundssekretær, 3F

JORDENS LIV

Det nøje samspil mellem livets og atmosfærens udvikling er en fantastisk kemisk proces. Når man tænker over den, forstår man, at livet her på Jorden består i et forunderligt samspil mellem alt det, der sker i atmosfæren, i havene og på landjorden.

DEN ØKONOMISKE VÆKST

Det er svært at forestille sig, hvordan en økonomisk vækst af den art, vi har oplevet siden 1950'erne, kunne være blevet til noget, hvis der ikke i 1950'erne og 1960'erne var blevet fundet store olieletter i USA, Mellemøsten og Sydamerika. Det er en geologisk tilfældighed i Jordens historie, at de overhovedet fandtes.

VELFÆRDSSAMFUNDET

Vores velfærdssamfund er nu så afhængigt af en meget skæv global produktions- og forbrugsfordeling og tilsvarende voldsomme skævfordelinger af forbruget af begrænsede ressourcer, at dets grundlag er spinkelt og hurtigt kan blive undermineret.

ENERGIREGNSKABER

Det er rigtigt, at 60 Petajoule vindkraft + 35 Petajoule varmt vand + 150 Petajoule i form af forskellige brændsler giver 245 Petajoule ialt.

Det er også rigtigt, at 60 liter benzín + 35 liter varmt vand + 150 liter fløde giver 245 liter ialt. Men værdimæssigt er det åbenbart meningsløse regnestykker.

OLIEFORSYNING

Som vi skal se, viser det sig ved nærmere eftertanke, at den optimistiske vurdering af væksten i olieproduktionen i de kommende år må gøre os meget pessimistiske og bekymrede for samfundets økonomiens grundlag på bare lidt længere sigt.

ENERGIPOLITIK

En energipolitisk strategi er en plan, der udstikker hovedretningslinier for en ønsket udvikling af energisystemet i de næste årtier. I praksis er den et investeringsprogram, der viser hvilke investeringer man vil foretage for at opfylde de energipolitiske målsætninger.

ENERGIMARKEDERNE

At dele systemet op i en el-sektor og en varmesektor, svarer til at se på luftlinnen af den ene og den anden side af en lynlås hver for sig. I den almindelige forstand og i den økonomiske skal man lægge alle tre på el-regningen, varmeregningen og transportudbittene sammen. Det er en guldregning, der er af interesse for